

הגאון רבי פנחס וינד

בקריאה קדושה לתלמידי

מלחמתה של תורה, ולק

ערוך על איסור בורר בשבת - מיד מבינים כיצד זה שייך לשולחן השבת.

כשעוסקים בהלכות ברכת הפירות - הכוונה לאותם פירות הצומחים על האילנות של ימינו.

אבל כדי להשוות בין סוגיות הריבית בגמרא לבין פעולות כספיות יומיומיות - על האדם להיות תלמיד חכם ונבון, בעל הבנה מעמיקה בדברי התנאים והאמוראים, ובקיאות בדברי הראשונים והאחרונים.

ולא רק אם הוא רוצה לפסוק הלכה למעשה - אלא אפילו אם מעוניין לדעת היכן עלולה להתעורר שאלה הלכתית.

העולם הכלכלי עבר תהפוכות רבות ושינויים עצומים. הוא נעשה מורכב ומסועף, ואינו דומה כמעט לשום דבר שהיה בעבר.

רק מי שלמד את הסוגיות לעומקן מסוגל להבין כיצד איסור "לא תשימון עליו נשך" שייך באופן מובהק לכל כך הרבה פעולות שכיחות.

הלכות ריבית מונחות בקרן זווית

אולם לצערנו, מעטים הם הלומדים העוסקים בהלכות אלו.

פרק איזהו נשך אינו נלמד ברוב המוחלט של הישיבות, וגם כאשר הוא נלמד - איננו תופס מקום מרכזי בסדר א' או ב'...

גם בכללים שבהם לומדים הלכה, דיני ריבית נדחקים בדרך כלל לסוף הרשימה - אם בכלל מגיעים אליהם.

וכך, למרות שמדובר בלאו מן התורה, רוב החרדים לדבר ה' אינם בקיאים בו די הצורך ואינם יודעים לזהות

אך קיימים אלפי בתים בישראל בהם לא נשאלה אפילו פעם אחת שאלה בהלכות ריבית.

מדוע?

התנאים דיברו על זוזים ודינרים - אצלנו זה גיהוץ כרטיס והעברה בנקאית

התשובה הפשוטה היא שרוב האנשים פשוט אינם יודעים באילו פעולות עלולים להיכשל באיסור זה.

אבל למה באמת?

מפני שבניגוד לרוב ההלכות, שבהן ניתן בקלות לקשר את הנלמד לחיי המעשה, באיסור ריבית המצב שונה לחלוטין.

קיים פער עצום בין הדרך שבה מובאים דיני הריבית בגמרא ובהלכה לבין האופן שבו הם באים לידי ביטוי בעולם הכלכלי של ימינו.

כאשר לומדים בגמרא או בשולחן

אם זה כל כך שכיח - למה אף אחד לא רואה את זה?

מיום שקיבלו ישראל את התורה - אמר הגר"ש וואזנר זצ"ל - לא הייתה מצוות ריבית שכיחה כמו בדור שלנו.

ואכן, העולם הכלכלי הסבוך של ימינו גרם לכך שכמעט כל פעולה כספית פשוטה טומנת בחובה סיכון לאיסור ריבית מן התורה.

תלמידי חכמים העוסקים בדינים אלו רואים זאת יום-יום. פוסקים מעידים כי עשרות שאלות חמורות בנושא מתווספות כל העת.

כיצד ייתכן שמאות אלפי יהודים יראי ה' המקפידים על קלה כבחמורה, עוברים חודשים ואף שנים שלמות מבלי להיתקל אפילו פעם אחת בשאלה הלכתית בדיני ריבית?

בכל בית בישראל מתעוררות לעיתים שאלות בהלכות שבת, בענייני בשר וחלב, ברכות או דיני ממונות.

ליט"א - ראש לשכת ההוראה ובית הדין לענייני ריבית

חכמים להצטרף לאנשי החיל הלוחמים את חלק בלימוד, בידיעת ובקיום הלכות ריבית

שלה מופרשת למסלול כשר, גם המעסיקה, מנהלת החשבונות ושאר הקולגות מבינות את נחיצות העניין.

לפיכך, אם נרצה אם נרצה לחולל מהפכה בר קיימא, עלינו להעמיד עשרות אלפי תלמידי חכמים שילמדו לעומק את הלכות ריבית.

• • •

ולכן אני קורא מעומק הלב לכל אחד ואחד:

למען הבורא יתברך שציווה "אל תיקח מאתו נשך", ולמען תורתו הקדושה - הצטרף כעת לאנשי חיל הלומדים הלכות ריבית בעיון.

עולם התורה זקוק לך!

בלעדיך לא נוכל לשנות את המצב.

ומלבד זיכוי הרבים העצום, כמובן שיש את הרווח האישי שלך.

מדובר באיסור חמור כל כך. חז"ל הזהירו שמי שנכשל בו יאבד את כל נכסיו, וחלילה, לא יקום בעת תחיית המתים. והבטחה נוראה זו מובאת בפוסקים כהלכה למעשה.

ומנגד, מידה טובה מרובה, התורה הקדושה הבטיחה: "לאחיך לא תשיך למען יברך ה' אלוקיך בכל משלח ידך".

ויה"ר שבזכות כל המתאזרים בגבורה, ללחום מלחמתה של תורה, ולהפיץ תורה והלכה בקרב ישראל, נזכה במהרה בימינו לגאולה השלימה אמן ואמן.

אדם עלול חלילה להיכשל גם כשהוא לבדו.

אך מצוות לא תעשה של ריבית - כל מהותה בקשר שבין אנשים: המלווה והלווה, המשכיר והשוכר, הקונה והמוכר.

וכך, בכל פעם שיהודי ירא שמים מבצע פעולה הכרוכה באיסור ריבית, הוא גורם לכך שלפחות עוד יהודי אחד יחשוב שאין בכך כל בעיה.

תלמיד חכם החותם על חוזה שכירות שבו סעיף קנס על איחור - גורר אחריו עוד כמה אנשים: המשכיר, המתווך - כולם למדו ממנו שאין כאן איסור.

כאשר יהודי משלם עמלה על פריסת תשלומים בכרטיס אשראי - בעל החנות יבין שאין בזה חשש, וישכנע בכך מאות לקוחות נוספים.

וכך, כל אחד לומד מחברו, וחברו מחברו, ונוצר הרושם שריבית הוא איסור לא שכיח שכמעט אינו נוכח ביום-יום.

ואין מי שיעמוד בפרץ.

אתה יכול להציל את הדור שלנו והדורות הבאים!

ומנגד, יהודי הבקי בדיני ריבית ויודע להיזהר, הופך למפיץ תורה מבלי שהתכוון לכך.

בזכותו עוד ועוד יהודים נחשפים, לומדים, שואלים ונזהרים.

כאשר אב מלמד את בני ביתו שאין להשיב לשכן מוצר יקר יותר מזה ששאלו ממנו, לא רק משפחתו למדה שיעור בהלכה - אלא גם השכנים יידעו מעכשיו להישמר, ובתוך זמן קצר, כל הבניין כולו.

כאשר נוות הבית בודקת שהפנסיה

את עשרות המכשולים הצצים לנגד עיניהם מדי יום.

ובמצב כזה - אין אפשרות שאיסור זה יקבל את מקומו הראוי.

אם יהודים יראי שמים נוהגים כך - ודאי שמותר!

תארו לעצמכם שחלילה, יהודי תלמיד חכם - מכוח כל מיני היתרים שמצא - ניגש למתג החשמל ומדליק אור בשבת בבית הכנסת.

סביבו עומדים בחורי ישיבה צעירים. בפעולה אחת הוא הכניס בהם קרירות בקדושת השבת. מי יודע כמה מהם יישלו בעקבותיו?

אם היה עושה זאת לבדו, בחדר סגור, הוא לא היה גורם נזק לרבים.

אבל כעת, המעשה שלו הותיר רושם בל יימחה.

זו דוגמה חריפה, אך נצרכת כדי להבין את עומקם של דברים.

עכשיו תארו לעצמכם שחם וחלילה, מאה וחמישים תלמידי חכמים, במאה וחמישים ערים שונות, היו נוהגים כך במשך חצי שנה - מדליקים ומכבים את האור בבית הכנסת בשבת.

אפשר בכלל לשער את ממדי ההרס הרחוני?

לצערנו, זה בדיוק מה שקורה באיסור ריבית.

כלל ברזל: ריבית מתקיימת רק בשניים.

כאשר אדם נכשל בלאו ד"לא תשימון עליו נשך" - תמיד מעורב יהודי נוסף בתמונה.

במלאכות שבת או באיסור חמץ,